

تحلیل حقوقی قانون کاهش مجازات حبس تعزیری و آثار آن در پرونده‌های قضایی توسط عباس شیخ‌الاسلامی:

قانون کاهش مجازات حبس تعزیری برای
حال متهمان مناسب‌تر است / برخی از
بندهای قانون کاهش مجازات حبس
تعزیری نیازمند بررسی دقیق‌تر است

زیادتر از حد استاندارد محبوس هستند که آثار زیان‌بار گسترده‌ای دارد؛ بنابراین زندان در عمل تبدیل به مکان اصلاح نشده؛ چراکه ۶۰ الی ۷۰ درصد مجرمین مجدد به زندان برمی‌گردند و زندان جنبه اصلاحی خود را از دست داده است. تدوین‌کنندگان این طرح معتقد بودند که با این طرح ۵۰ هزار نفر از زندانیان کشور کاهش می‌یابد و در آینده نیز از ازدیاد جمعیت در زندان‌ها جلوگیری خواهد کرد.»

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد مشهد در رابطه با ایرادات شورای نگهبان اظهار داشت: «شورای نگهبان به این طرح ایراداتی وارد کرد که برخی از ایرادهایش منطقی بود. این قانون به طور مثال مجازات آدم‌ربایی را کم کرده بود. اما تدوین‌کنندگان فراموش کرده بودند تبصره ماده ۶۲۳ قانون مجازات را اصلاح کنند. در واقع مجازات شروع آدم‌ربایی از خود آدم‌ربایی بیشتر شده بود که مورد ایراد شورای نگهبان واقع شد. همچنین شورای نگهبان برای اولین بار به بهانه اینکه این مواد مخالف پیشگیری از وقوع جرم هست، به استناد بند ۵ اصل ۱۵۶ قانون اساسی حدود ۱۱ ایراد به مصوبه مجلس شورای اسلامی گرفت و با کاهش مجازات‌ها مخالفت کرد.»

دو بار با این طرح مخالفت کرده و قوه قضائیه هم به شدت با آن مخالف بود و آن‌ها می‌گفتند این طرح خام است و باید قوه قضائیه لایحه تهیه کند. این مخالفت‌ها باعث شد که این طرح در کمیسیون قضایی یک‌بار مختومه اعلام شود. اما در نهایت به صحن مجلس آمد و تصویب شد.»

وی با بیان جزئیاتی از مقدمات تدوین این طرح گفت: «طراحان اولیه این طرح معتقد بودند که جمعیت زندان‌ها بیشتر از حد استاندارد است و زندانیان هم از لحاظ مکانی و هم از لحاظ امکانات در مضیقه هستند. بنا بر آمارهای ارائه شده در این طرح ۳۰۰ هزار زندانی در زندان‌ها

۹۹ کمیسیون قضایی دو بار با این طرح مخالفت کرده و قوه قضائیه هم به شدت با آن مخالف بود و آن‌ها می‌گفتند این طرح خام است و باید قوه قضائیه لایحه تهیه کند. این مخالفت‌ها باعث شد که این طرح در کمیسیون قضایی یک‌بار مختومه اعلام شود. اما در نهایت به صحن مجلس آمد و تصویب شد. **۶۶**

قانون کاهش مجازات حبس تعزیری سرمنشأ تغییرات مهم و اساسی در مقررات آیین دادرسی کیفری، حقوق جزای عمومی و اختصاصی به ویژه جرایم موضوع قانون مجازات اسلامی شده است. از این‌رو کمیسیون آموزش و تحقیقات قانون وکلای دادگستری استان خراسان با حضور دکتر عباس شیخ‌الاسلامی اقدام به برگزاری نشست تحلیل حقوقی و جرم‌شناسی قانون کاهش مجازات حبس تعزیری و آثار آن در پرونده‌های جاری وکلا کرد. وی در ابتدای این نشست به تشریح فرایند تصویب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری پرداخت و در ادامه به شرح و تحلیل ماده به ماده آن همراه با نقد و بررسی این مواد و مقایسه موردی آن‌ها با حقوق انگلیس و فرانسه کرد. در خلال مباحث وی نکات کاربردی مهم و کلیدی در تخفیف و تبدیل مجازات‌ها مطرح شد که در ادامه نقد و بررسی ماده ۱ تا ۶ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری خواهد آمد.

ایرادات شورای نگهبان به کاهش مجازات حبس تعزیری با رویه قبلی شورا متفاوت بود.

دکتر شیخ‌الاسلامی در ابتدا با هدف بیان مقدمات موضوع بحث گفت: «کمیسیون قضایی